

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Legenda aurea sanctorum, sive Lombardica historia

Jacobus <Genua, Erzbischof>

[Lyon], 20. Juli 1486

De sancto Marcello [episcopo] clxxxiii

[urn:nbn:de:bsz:31-289352](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-289352)

De sancto Thoma de aquino

ad modum vnius ciste et nimis ponderosum. In se aut reuersus et penitens acerrime de irreuerentia facta cum reuerenter illam odorasset a tremore illo et inflatione corporis liberatus est. Quam cum deosculari esset odorē maximū ex ea p̄gredi sensit. qualem et quantā nunquā se meminerat p̄cepisse. Odor aut ille ex tactu sacre manus sibi et eius capucio quod in collo gerebat multo tempore sic adhaesit quod ipse et capucius adeo redolēbant illis inter quos p̄uersabat quod pluribus interrogantibus quod secum ferret odoriferū p̄lelebat miraculi serie sepe recitare. Et extitit ut asseruit tantā deuotionē ad sanctū thomā et p̄fidentiam accepit quod quoniam aliqua reparatione sibi adueniret. vel piculū immineret recōmendās se meritis sancti thome et inuocās nomē eius se sensit ab impugnatione et piculo statim liberatū. Auertēdū aut est quod odor ille p̄dēs a mēbris beati viri miraculosus est. quod non sentitur quorūcūq; adorantur mēbra nec ab omnibus qui ipsa adorant: sed quā placet et p̄sonarū deuotio p̄meret. Ex quo manifestū est quod non sit odor humano ingenio p̄curat⁹ qui diuina existit virtute p̄cessus nec ulli rei naturalis odor silis illi repitur. Ut aut amplius glorificet de⁹ in seruo suo quē mirificauit pauca de multis miraculis ad augmentū deuotionis fidelium hic subdūtur. Quidam arte chirurgic⁹ sed decennium infirmitate podagric⁹ nec valēs p̄ se ambulare se deo et beato thome deuouit iuxta eius tumulū incumbēs orōne facta sanus p̄silij laudās deū et sanctū ei⁹. Alter quidam propter horribilē fantasmatis visionē omni virtute destitutus: et mortuo silis videbat: adeo ut igne mēbris eius amoro nullatenus sentiret: quod portatus ad tumulū sancti thome post mortuū liber et sanus orino a sepulcro surrexit. **W**uluer quedā cum filiū suū duoz mensū in cunis decubāre picitari formidaret pro eo p̄sertim quod p̄ menses quatuor ex surditate adeo grauata esset decies exclamare vagientē etiā puerū vix audiuit viri sui inductione quod mēstrina cum illa comis filij piculo p̄dolebat p̄dicto viro dei ut eam ab eadē infirmitate eriperet obnix⁹ deuouit obmissos viros cum nocte se cura dormisset in crastino se liberatū sancti mēstris repit ut optabat. Puella gutturis sui fauces squinātie hīs infirmitatē p̄strictas intinuit ut neque sumere quicquid possit neque respirare. Hū deuote se beato viro a matre p̄suasa cōmendaret ductaq; fuisset in crastinū ad p̄dictū monasteriū fosse noue suppositis gutturi suo sanctis reliquijs p̄festim melioratā se sensit panē comedit p̄fecteq; sanata rediit. Quidam puerus fosse noue adeo grauē in brachio dextro et spa-

tulo dolorem patiebatur ut illud deferret suspensum ad collū et penitus eius inutile. atq; dolore vehementer afflictū quod neque medicorum auxilio remediū inueniēs. imo ampliore dolore grauatus dū decto f. rō pro sua sanitate humiliter p̄mēdasset a somno surgēs se penitus liberatū cognouit. Infans quidam quatuor annoz tumorē et ruborē in costis et crure vsq; ad pedem patiebatur adeo afflictū ut nec a matre sua vel alio tāgi sine lesione et clamore aliquatenus potuisset neque se mouere poterat. Cū quod puer p̄ mensem in tāto dolore et anxietate fuisset et a medicis spes curationis sine incisione puerulū non inueniret: deficientē natura artificum suffragio non inueniret: recursus est ad deū et sanctū suū thomam. **M**aturo infantul. beato thome ip̄m deuotissime p̄mēdauit: ut a dicta infirmitate sine incisione suis meritis puerū liberaret: quod delat⁹ ad monasteriū. et posit⁹ super tumulū post aliquā mortuū sanus inde surrexit. Propter hec et alia testimonia multa quod de hoc viro iusto mortalibus credibilia p̄ deū facta sunt nimis. Hīs iohes papa. xxiij. apud auinionē p̄ficator⁹ sui anno. viij. xv. kl. aug. anni vbi incarnari. m. ccc. xxiij. a felici vō trāsitu hui⁹ viri beati ex hoc mūdo anno. l. decurrēte illū seruo p̄fessor cathalogo adiūxit. Ad laudē et gloriā dñi nri ihesu xpi quod hūc seruo adhuc in terris viuēt et iam ad celos trāslatū multis facit choruscare miraculis ut fideles ip̄m inueniret apud deū benignissimus patronus et eius vestigia imitātes regna celestia p̄sequi possent.

De scō marcello epō. clxxiii. A

Beatissim^{us} marcellus antistes natus pa-
 ruit: sed ciues paradisi in terris humilis
 erectus in celis mediocris parentib^{us}: sed
 meritis celsus. Cui hoc fuit nobilitatis lumen in-
 signe. xpo sine culpa seruire. Non de generis intus
 melioris supbia: sed hñs de morib^{us} ornamenta. Nec
 fumes de parateli laude iactantia sed gram possi-
 des in vtrū exēplis. Intra se suos thesauros re-
 tinens. deū mūdo corde cōplectens. Sed cū xpo
 paup^{er} iste regnauit q̄ in bñlitate p̄uersione in
 charitatis vberitate. in castitatis lumine. in ieu-
 niō: piguedine. ita se totū tradidit discipline vt
 ab ipsa infantia matur^{us} ascēderet. et post^{er} in cor-
 pore quasi nichil de carne portaret. Diciturq^{ue} bea-
 tissima institutione succinct^{us} et venerandis operib^{us}
 pene paus sacerdos extitit q̄ cleric^{us}. Jam dudū
 dign^{us} qui suscipet dignitatē: antea p̄parat^{us} ad id
 qd̄ erat sine mora futur^{us}. Calcata mundi pompa
 vel criminib^{us} cum diuinis armis iniatus accinge-
 retur ad spem felicē palmā de hoste publico rela-
 turis. in milita xps exercitando lector effect^{us} est
 ac sapiaz tēplo xpi pio p̄micijs offerens velut a
 bellis sacrificiū hostia victie carnis et pure mentis
 effectus est. Qui clarior mercede q̄ nomine et me-
 rito maior q̄ gradu sine offendiculo suum gerens
 officiū cepit in milite crescere qd̄ accepit a rege.
 Deniq^{ue} da adhuc clericali tirocinio celares mira-
 culis p̄ditur et signis celestib^{us} illustrat. Vñ qua-
 dam vice ad officiū accessit fabricalē qui despect^{us}
 ab artifice cogit vt extracta de ardēri camino fer-
 ri massa candens manu sua ferrū accensum attol-
 leret et quātū ponderis esset enarraret. Tunc vir
 beatissim^{us} nō ignar^{us} totū de xpo p̄sumere et quāte
 vritus causa sit in rebus nō turpib^{us} obedire: mox
 supposita manu ferrū altius eleuauit dicēs. De ca-
 loze caler sed nouē pondera habz. Qd̄ postea tm̄
 ad staterā inuentū est quantū eius vox liberata
 p̄dixerat. Ita q^{ue} cū subdiaconali ministerio funge-
 ret in die epiphaniōz bauriēs aquā de fluuio se-
 cane dum beato prudentio ep̄o manib^{us} abluēdis
 aquā offerret mutatis elemētis vini sapor inuen-
 tus est. Quo viso obstupescēs pōtifer iussit ex ip̄o
 viticolo in calicē sacrū defundi. Vñ vniuersus po-
 pul^{us} massa celebrata et cōmunionē accepit et ip̄m
 vas cū ad plebis multitudinē sufficisset ac si non
 tactū et integrū sic plenū p̄mansit. Cui^{us} vini mysti-
 co beneficio postea multi sanati sunt. Cum vir san-
 ctissim^{us} quadā vice ex sui officij seruitute aquā ma-
 nib^{us} p̄fato venerabili ep̄o porrexisset: mox in
 de balsama ceperūt fragrare. Et dū vnda curre-

ret visa sunt chrisinata respirare vt plene pōtifer
 crederet se man^{us} magis vngere q̄ lauare et alte-
 ras aquas q̄reret vt priores vnguatas ablueret
 quoviso sacerdos venerabil^{is} obstupescēs deo gr̄as
 de p̄pto munere retulit et br̄o marcello reueren-
 tiā de religione seruauit dū euz nō talē qui serui-
 ret s̄ pot^{us} cui seruiret agnouit. Matrona quēdam
 p̄sapia nobilis s̄ opinione vilis maculās crimine
 qd̄ fulgebat ex genere. postq̄ dies fugitiē vita rā-
 pta luce p̄cluit ad tumultū pōpa comitante s̄ nō
 p̄futura p̄cessit quo p̄dita horresco referēs hoc
 p̄gisse post funera q^{ue} duplex nascit lamētatio de
 defuncta. Ergo ad sumendū ei^{us} cadauer cepit ser-
 pens immanissim^{us} frequētare. Et vt dicaz clari^{us}
 mulieri cui^{us} membra bestia deuorabat ipse draco
 fact^{us} sepultura viso p̄teriti hoīes de suis sedib^{us}
 migrauerūt. Beat^{us} igit^{ur} marcellus intelligēs se de
 tructo hoste triumphū acq̄rere collecta plebe de
 ciuitate p̄gredif. et relictis ciuib^{us} in p̄spectu ppl̄i
 solus xpo duce ad locū pugnatur^{us} accessit. Et euz
 coluber de silua rediret ad tumultū obuiantes sibi
 inuicē dante orationē br̄o marcello ille capite sup-
 plicē cepit veniā blandire cauda p̄cari. tūc p̄ce-
 dente pōtifice bestia fere trib^{us} milibus oēs p̄secu-
 ti sunt reddētes dño gr̄as et soluētes exq̄as simi-
 co. Deinde increpans cum beat^{us} marcellus dixit.
 Ab hac die aut deserta tene aut i mari te demer-
 ge. mox dimissa bestia nulla ei^{us} vltiori^{us} indicia sūt
 inuenta. Ecce ppugnaculū patrie in vno p̄sistere
 sacerdote q̄ fragili baculo forti^{us} hostiū edomuit:
 q̄ si balista traxissent. Si igit^{ur} scōz viroz ex factis
 merita p̄feratur miret marcellū gallia dū roma
 siluestrū: nisi hoc distet in ope q̄ draconē sigilla-
 uit ille iste tractauit. Dis ita q^{ue} opibus sanct^{us} mar-
 cellus semp̄ incētus p̄uersione clar^{us}. p̄sumatiōe
 p̄cipuus. beatitudine gloriosus. remuneratiōe di-
 tatus. cum perpetuo dño regnatur^{us} vincēs mūdū
 p̄tagiū. mūdus migravit ad xpm̄ die klarum no-
 uembriis regnāte dño nostro ihesu xpo cui est ho-
 nor et gl̄ia. virtus et potestas.

De interpretatione nominis

Senouca dicitur a genos quod est natura. et esa:
 quod est mensura quasi labens natura
 lia ad mensuram seu plenitudinem. Ipsa
 em̄ ex bonis naturalibus que habuit facilliter det
 gratia comitante supernaturalia est assecuta. Uel
 dicitur a genos quod est barba seu virilitas et esa-
 effusio seu plenitudo quasi effusa et plena oparōi-
 bus virilib^{us} et fortibus. Ipsa em̄ vt ex ei^{us} gestis col-
 ligif. et de ea in ecclia canif. ipsis etiā viris aliquis
 genus imitāda atq^{ue} equiparanda.